

JOAN

CARDELLS

 Fundación
Bancaja

23/09/21 - 30/01/22

Joan CARDELLS

La singularidad de la obra de Joan Cardells, determinada por su proceso de trabajo, impone un criterio expositivo que se distancia de la lectura lineal y las convenciones cronológicas propias de las miradas retrospectivas. Su metodología exigente, rigurosa y reflexiva, a la vez sencilla y profunda, le llevó a trabajar con series abiertas donde los temas se solapan, se entrelazan y se matizan, entrando por temporadas en barbecho antes de ser retomadas desde nuevos enfoques sometidos a revisión continua. En consecuencia, la distribución de las obras en la exposición se articula por series temáticas, sin responder a la secuencia temporal, y distingue dos grandes ámbitos: el primero centrado en la figura humana y el segundo en el bodegón, dos géneros clásicos de la historia del arte.

Al abandonar el Equipo Realidad, Cardells se concentró primero en el dibujo, que es el medio más inmediato para reconciliarse con el propio trabajo en la intimidad del estudio. El dibujo le permitió alejarse de la pintura, limitar el uso del color y olvidar la dinámica del trabajo en equipo. Se trataba de imponerse un ejercicio disciplinado de vuelta al aprendizaje desde la humildad.

La inquietud por darle volumen al dibujo le llevó a trabajar con cartón y, dándole un giro a la asignatura académica “Del antiguo y ropajes”, comenzó a coser el cartón como si se tratara de un juego de sastrería. Pronto descubrió el fibrocemento, un material humilde que nunca se había utilizado en escultura y cuyas características se aproximaban a las propias de los materiales textiles. Le interesaba su aspecto austero, “sordo y silencioso”, gris y denso como el grafito, con una textura aterciopelada paradójicamente cálida como el papel y, a la vez, fría como el mineral. Se trata de un material que permite plantear la escultura en términos de dibujo.

Tras un período centrado de nuevo en el papel, volvió a la escultura con el hierro, otro material pobre e industrial. Con la plancha de hierro fundido logró dar relieve a los trazos sobre unas texturas parecidas a las del fibrocemento. La fundición condujo al bronce y el trabajo con moldes llevó a explorar las posibilidades de la fibra de celulosa. Pero a estas alturas, la escultura, si no era una forma más de dibujar, se había convertido en mero pretexto para el dibujo, mientras los relieves del papel *kraft* acercaban el dibujo a la escultura.

Los motivos con los que trabajó fueron voluntariamente limitados. Las chaquetas, pantalones, bibelots, granadas, ollas, calabazas o mazorcas aparecían y desaparecían a lo largo de las series según los soportes con los que trabajaba. En última instancia, la temática estaba determinada por los materiales, que finalmente definían las series. Esto resalta un interés predominante por la investigación y el aprendizaje entre sus inquietudes, huyendo siempre de la grandilocuencia y las soluciones definitivas para mantenerse en el ámbito de lo tentativo, en la penumbra de la incertidumbre, donde la duda alienta el conocimiento.

La exposición que presenta la Fundación Bancaja es la mayor retrospectiva realizada de Joan Cardells hasta la fecha. Como primera exposición tras su fallecimiento, busca ser también un homenaje porque es el proyecto expositivo que le ilusionó durante los últimos meses de vida.

Tomàs Llorens y Boye Llorens. Comisarios de la exposición

Joan CARDELLS

La singularitat de l'obra de Joan Cardells, determinada pel seu procés de treball, imposa un criteri expositiu que es distancia de la lectura lineal i les convencions cronològiques pròpies de les mirades retrospectives. La seua metodologia exigent, rigorosa i reflexiva, alhora senzilla i profunda, li va portar a treballar amb sèries obertes on els temes se solapen, s'entrellacen i es matisen, entrant per temporades en guaret abans de ser represes des de nous enfocaments sotmesos a revisió contínua. En conseqüència, la distribució de les obres en l'exposició s'articula per sèries temàtiques, sense respondre a la seqüència temporal, i distingeix dos grans àmbits: el primer centrat en la figura humana i el segon en la natura morta, dos gèneres clàssics de la història de l'art.

En abandonar l'Equip Realitat, Cardells es va concentrar primer en el dibuix, que és el mitjà més immediat per a reconciliar-se amb el propi treball en la intimitat de l'estudi. El dibuix li va permetre allunyar-se de la pintura, limitar l'ús del color i oblidar la dinàmica del treball en equip. Es tractava d'imposar-se un exercici disciplinat de tornada a l'aprenentatge des de la humilitat.

La inquietud per donar-li volum al dibuix li va portar a treballar amb cartó i, donant-li un gir a l'assignatura acadèmica "De l'antic i vestidures", va començar a cosir el cartó com si es tractara d'un joc de sastreria. Prompte va descobrir el fibrociment, un material humil que mai s'havia utilitzat en escultura i les característiques del qual s'aproximaven a les pròpies dels materials tèxtils. Li interessava el seu aspecte auster, "sord i silenciós", gris i dens com el grafit, amb una textura vellutada paradoxalment càlida com el paper i, alhora, freda com el mineral. Es tracta d'un material que permet plantejar l'escultura en termes de dibuix.

Després d'un període centrat de nou en el paper, va tornar a l'escultura amb el ferro, un altre material pobre i industrial. Amb la planxa de ferro colat va aconseguir donar relleu als traços sobre unes textures semblants a les del fibrociment. La fosa va conduir al bronze i el treball amb motles va portar a explorar les possibilitats de la fibra de cel·lulosa. Però a hores d'ara, l'escultura, si no era una forma més de dibuixar, s'havia convertit en mer pretext per al dibuix, mentre els relleus del paper *kraft* acostaven el dibuix a l'escultura.

Els motius amb els quals va treballar van ser voluntàriament limitats. Les jaquetes, pantalons, bibelots, magranes, olles, carabasses o panolles apareixien i desapareixien al llarg de les sèries segons els suports amb els quals treballava. En última instància, la temàtica estava determinada pels materials, que finalment definien les sèries. Açò ressalta un interès predominant per la investigació i l'aprenentatge entre les seues inquietuds, fugint sempre de la grandiloqüència i les solucions definitives per a mantindre's en l'àmbit del temptatiu, en la penombra de la incertesa, on el dubte encoratja el coneixement.

L'exposició que presenta la Fundació Bancaixa és la major retrospectiva realitzada de Joan Cardeells fins hui. Com a primera exposició després de la seua defunció, cerca ser també un homenatge perquè és el projecte expositiu que li va il·lusionar durant els últims mesos de vida.

Tomàs Llorens i Boye Llorens. Comissaris de l'exposició

Joan CARDELLS

The unique nature of Joan Cardells's work, a result of his creative process, demands an exhibition strategy that departs from the linear readings and chronological conventions typical of retrospective shows. His fastidious, stringent, thoughtful approach, at once simple and profound, led him to work with open-ended series in which the subjects overlap, intertwine and modulate each other, passing through fallow periods and then resuming with new approaches subject to constant revision. Consequently, the arrangement of the works in this exhibition is structured by thematic series, without following a temporal sequence, and distinguishes two major areas, the first focusing on the human figure and the second on still life — two classic genres in art history.

On leaving Equipo Realidad, Cardells concentrated first on drawing, the most immediate medium with which to come to terms with his own work in the privacy of the studio. Drawing enabled him to get away from painting, limit the use of colour and forget the dynamics of working in a team. It was a matter of setting himself a disciplined regime of humbly returning to the position of a student.

His concern to give the drawing volume led him to work with cardboard, and he began to sew it, like an exercise in tailoring, giving a new twist to the traditional academic subject of classical models and drapery. He soon discovered fibre cement, a humble material which had never been used in sculpture and whose characteristics were close to those of textiles. He was attracted by its austere appearance, "dull and silent", grey and dense like graphite, with a paradoxically warm velvety texture like paper and yet cold like a mineral. It was a material that allowed him to approach sculpture in terms of drawing.

After a period focusing again on paper, he returned to sculpture with iron, another commonplace industrial material. Using sheet cast iron he managed to inscribe strokes in relief on textures similar to those of fibre cement. Casting led to bronze, and working with moulds brought him to explore the possibilities of cellulose fibre. But by this time, sculpture, if not actually another way of drawing, had become a mere pretext for drawing, while his kraft paper reliefs brought drawing close to sculpture.

The motifs he worked with were deliberately limited. Jackets, trousers, trinkets, pomegranates, cooking pots, pumpkins and corn cobs appeared and disappeared over the course of each series, depending on which supports he was using. Ultimately, the subject-matter was determined by the materials, and these, in the end, defined the series. This highlights the primacy, among his concerns, of an interest in investigating and learning, always avoiding grandiloquence and definitive solutions and staying within the realm of the tentative, in the half-light of uncertainty, where doubt spurs knowledge.

This exhibition presented by Fundació Bancaja is the largest retrospective of Joan Cardells to date. Being the first show since he died, it is also intended as a tribute, because he was enthusiastically involved in the project during the last months of his life.

Tomàs Llorens and Boye Llorens. Exhibition Curators

Joan Cardells en su estudio. 2010. València.
Fotografía: Jesús Císcar

FUNDACIÓN BANCAJA
PLAZA TETUÁN, 23. VALÈNCIA

www.fundacionbancaja.es

 **Fundación
Bancaja**